

Giovanni Sostero (1964–2012)

48 éves korában, komplikált szívvroham következtében, 2012. december 6-án este elhunyt Giovanni Sostero, a világ egyik legaktívabb észlelő amatőrcsillagásza.

Érdeklődése tízéves korától fordult a csillagászat felé, első megfigyeléseit változócsillagokról és üstökösökről a Friuli Csillagászati és Meteorológiai Egyesület 45 centiméteres távcsövével végezte. Az egyesületnek később haláláig elnöke volt. Egyetemi tanulmányai után természettudományos pályán helyezkedett el. A trieszti Elettra-Szinkrotron kutató-fejlesztő stábjának légkörfizikai-magaslégtéri mérnök tagjaként lézeres és részecskefizikai alapú meteorológiai módszereket fejlesztett, és számos légkörfizikai publikációt jegyez.

Giovanni az első amatőrök között kezdte tudományos célra használni a CCD-technikát, amikor 1993-ban profi minőségű kamerával szerelte föl a friuli obszervatóriumot. A későbbi években jelentősen kibővült a számára elérhető műszerek tárháza (legkedvesebb műszerei a Visnjan és Crni Vrh obszervatóriumok, különféle automata távcsövek a világ számos pontján, a legutóbbi időkben a pedig Faulkes teleszkópok). A Remanzacco Obszervatóriumban saját állandó megfigyelőállomása is kialakult.

Életművét közel 2000 közlemény és 27 csillagászati szakcikk foglalja össze. Az 1990-es években nóvák és szupernóvák (Nova Cas 1995, Nova Aql 1993, SN 1993J az M81-ben) CCD-megfigyelése alkotta észlelési profil-

ját, az ezredforduló környékén szimbiotikus rendszerek (TT Arietis, YY Her stb) és visszaterő nóvák (RS Ophiuchi) megfigyelésében vett részt. 2007-től az exobolygók megfigyelése is szélesítette palettáját. A 2000-es évek közepétől 11 szupernóvát és egy extragalaktikus nóvát is felfedezett.

A kilencvenes évek végén kapcsolódott be az olasz csillagászati egyesület üstökösök és kisbolygók megfigyelésével foglalkozó csoportjába. 2003-ban erre a csoportra támaszkodva szerveztük meg a CARA amatőrcsillagászati hálózatot, üstökösök folyamatos fotometriája céljából. Giovanniit elsősorban az űrszondás küldetésekhez kapcsolódó földi utánkövetés (9P/Tempel 1, 103P/Hartley 2) és a kitöréseket mutató, vagy fragmentálódó üstökösök (pl. 17P/Holmes, 29P/Schwassmann–Wachmann) és átmeneti objektumok (173P/Echeclus) észlelése vonzotta. A 2003-ban megjelent Encyclopedia of Astronomy and Astrophysics „Amatőr CCD-üstökösészlelések” szócikkének megírására Giovanniit kérték fel a szerkesztők.

Korai halála „teli kofferrel” szólította el közülünk. Legaktívabb észlelői éveiben járt (évente 300–400 IAU Circular...), és éppen készült átvenni az üstökös szakcsoport irányítását. A csoport megújítása érdekében rendszeres észlelési körlevél szerkesztésébe fogott. Több mint tíz év ismertség után a közelmúltban vette feleségül Sara Garziát, aki maga is amatőrcsillagász; azonban a családalapításra már nem futotta Giovanni rövid életéből. Emlékét a (9878) Sostero kisbolygó őrzi.

Giovanni szerénységére jellemző, hogy magánéletének lényegében nem találjuk nyomát az interneten. A részvétnyilvánításokat és megemlékezéseket a barátok által közösségi oldalakra feltöltött közös csoportképek mellett kell keresnünk. „Szeretett csillagaid fogadtak társaságukba, amelyeket egész életedben csodáltál. Mindig eszünkbe fogsz jutni, amikor a csillagos égre tekintünk, és mindig jelen leszel a szívünkben. Ciao, Giovanni”.

Szabó M. Gyula